

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α´

A1.

Η συντάκτρια υποστηρίζει ότι τα ομόφυλα ζευγάρια είναι εξίσου κατάλληλα με τα ετερόφυλα για τη δημιουργία οικογένειας, καθώς η γονεϊκή ικανότητα δεν εξαρτάται από τον σεξουαλικό προσανατολισμό, αλλά από την αγάπη, τη φροντίδα και τη στήριξη προς το παιδί. Επιστημονικές έρευνες αποδεικνύουν ότι τα παιδιά ομόφυλων οικογενειών αναπτύσσονται το ίδιο υγιώς, ενώ η κοινωνική προκατάληψη στερεί άδικα το δικαίωμα στη γονεϊκότητα.

[61 λέξεις]

ΘΕΜΑ Β´

B1.

- α. Λάθος
- β. Σωστό
- γ. Σωστό
- δ. Λάθος
- ε. Σωστό

B2.α.

- α. Φυσικά η κοινωνία προχώρησε ένα βήμα μπροστά με την κατοχύρωση του συμφώνου συμβίωσης και για τα ομόφυλα ζευγάρια, δίνοντας ανακούφιση σε πολλά ζευγάρια που ζητούσαν ισότιμη **μεταχείριση** από την κοινωνία.
- β. Η ετερόφυλη σεξουαλική συμπεριφορά από μόνη της δεν αρκεί για **την ανατροφή** ενός νέου ανθρώπου για αυτό και καθημερινά βλέπουμε πάρα πολλά παιδιά ταλαιπωρημένα, παρατημένα, δυστυχισμένα, κακοποιημένα, μέσα στο μοντέλο οικογένειας που θεωρείται «σωστό» και «αποδεκτό».
- γ. Με δεδομένη τη ρατσιστική αντιμετώπιση κάθε σεξουαλικής ταυτότητας που είναι διαφορετική από την ετερόφυλη, η **κατάργηση** των διακρίσεων που αφορούν τη σεξουαλικότητα του ατόμου είναι μία αρκετά δύσκολη υπόθεση.
- δ. Κι εδώ είναι που ο λόγος της Επιστήμης έρχεται να συγκρουστεί με αντιλήψεις **γεμάτες** από άγνοια, φοβία και προκατάληψη.
- ε. Η οικογένεια είναι ένας από τους αρχαιότερους και πιο διαχρονικούς θεσμούς, ο οποίος με το πέρασμα του χρόνου και των εποχών μεταβάλλεται και **ενσωματώνει** διάφορες απαιτήσεις που γεννά η πρόοδος της κοινωνίας και οι διαφορετικές ανάγκες συνύπαρξης των ανθρώπων.

B2.β.

- α. Το **γ´ ρηματικό πρόσωπο** στο **Κείμενο 1** προσδίδει στον λόγο αντικειμενικότητα και καθολικότητα, καθώς η συντάκτρια αποστασιοποιείται από τα λεγόμενά της και παρουσιάζει τα φαινόμενα ως γενικευμένες όψεις της κοινωνικής πραγματικότητας. Με τη χρήση ενδεικτικών παραδειγμάτων (πατέρας, μητέρα, ομοφυλόφιλος άνθρωπος), τα οποία αποκτούν αντιπροσωπευτικό χαρακτήρα, ενισχύεται η αίσθηση ότι πρόκειται για ευρύτερα κοινωνικά ζητήματα και όχι για μεμονωμένες περιπτώσεις. Παράλληλα, το γ´ πρόσωπο επιτρέπει την άσκηση έμμεσης αλλά σαφούς κοινωνικής κριτικής, ενώ ενισχύει την αξιοπιστία και την πειστικότητα του επιχειρήματος.
- β. Το **α´ πληθυντικό πρόσωπο** στο **Κείμενο 2** δημιουργεί ένα κλίμα συλλογικότητας και συνευθύνης, καθώς ο συντάκτης εντάσσει τον εαυτό του μαζί με τον αναγνώστη σε μια κοινή προβληματική. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η απόσταση μεταξύ πομπού και δέκτη

και ο λόγος αποκτά άμεσο και διαλογικό χαρακτήρα. Επιπλέον, η χρήση του α΄ πληθυντικού λειτουργεί προτρεπτικά, καθώς καλεί τον αναγνώστη να συμμετάσχει ενεργά σε έναν αναστοχασμό γύρω από θεμελιώδεις έννοιες, όπως η ευτυχία, η οικογένεια και η συμβίωση, ενισχύοντας έτσι την πειστικότητα και την αποτελεσματικότητα του μηνύματος.

(Να δοθούν **3** μόρια στην απάντηση για το γ΄ ρηματικό πρόσωπο και **2** μόρια στην απάντηση για το α΄ πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο)

B3.

- α.** Στη δεύτερη παράγραφο ο συντάκτης επιδιώκει την πληροφόρηση του αναγνώστη, καθώς αναπτύσσει την παράγραφο με ορισμό, παρουσιάζοντας τη σημασία του όρου DINK και διακρίνοντας τις επιμέρους μορφές του (DINK, DINKWAD, DINKWAC, DINKY). Παράλληλα, η χρήση επιμέρους παραδειγμάτων και παραλλαγών λειτουργεί επεξηγηματικά και ενισχύει τη σαφήνεια του κειμένου, συμβάλλοντας στην πληρέστερη κατανόηση του φαινομένου από τον αναγνώστη. Επιπλέον, η κλιμάκωση από τον γενικό όρο στις ειδικότερες μορφές του προσδίδει οργανωμένη και συστηματική παρουσίαση της έννοιας.
- β.** Στην τρίτη παράγραφο η πρόθεση του συντάκτη είναι να ερμηνεύσει το φαινόμενο DINK, καθώς αναπτύσσει το θέμα με αιτιολόγηση, παρουσιάζοντας τους κοινωνικούς, οικονομικούς και αξιακούς λόγους που οδηγούν πολλά ζευγάρια στην επιλογή του τρόπου ζωής DINK. Η παράθεση πολλαπλών αιτιών με λογική αλληλουχία ενισχύει την πειστικότητα του λόγου και βοηθά τον αναγνώστη να αντιληφθεί τη συνθετότητα και πολυπαραγοντικότητα του φαινομένου, το οποίο δεν παρουσιάζεται ως μονοδιάστατη επιλογή αλλά ως αποτέλεσμα ευρύτερων κοινωνικών συνθηκών.

ΘΕΜΑ Γ΄

Γ1. Κύριο θέμα του ποιήματος είναι ο καθημερινός αγώνας επιβίωσης μιας μονογονεϊκής οικογένειας και, ειδικότερα, της μητέρας, η οποία επωμίζεται μόνη της την ευθύνη της ανατροφής του παιδιού και, γι' αυτό, στηρίζεται ουσιαστικά στη δική της μητέρα, τη γιαγιά. Το ποιητικό υποκείμενο απευθύνεται στη μητέρα του σε β΄ ενικό πρόσωπο, με έντονη αμεσότητα, δίνοντας της πρακτικές οδηγίες για τη φροντίδα του παιδιού («**να πάρεις απ' τη λαϊκή**», «**βγάλε ένα κλειδί για το παιδί**», «**πέρα του το σ' ένα κορδόνι στον λαιμό**»), γεγονός που αναδεικνύει τη μετατόπιση της ευθύνης της καθημερινής ανατροφής στη γιαγιά. Παράλληλα, η αντιποιητική εικόνα «**σου αφήνω 200 δρχ.**», σε συνδυασμό με τη διαπίστωση «**τ' άλλα είναι ακριβά**», δηλώνει με ωμό ρεαλισμό τη φτώχεια και τις πρακτικές δυσκολίες που ταλαιπωρούν την οικογένεια. Ωστόσο, μέσα σε αυτό το ασφυκτικό πλαίσιο, ο λόγος της ποιήτριας διατηρεί έντονο το στοιχείο της τρυφερότητας, όπως φαίνεται από τη χρήση του α΄ ενικού προσώπου στην εξομολογητική διατύπωση «**Σας αγαπώ πολύ και τις δυο**», η οποία αποκαλύπτει τον βαθύ συναισθηματικό δεσμό που ενώνει τα μέλη της οικογένειας. Έτσι, πίσω από την καταγραφή της σκληρής καθημερινότητας αναδύεται η δύναμη της μητρικής αγάπης, που λειτουργεί ως στήριγμα απέναντι στις αντιξοότητες.

Κατά τη γνώμη μου, η σύγχρονη κοινωνία δεν στηρίζει επαρκώς αυτές τις οικογένειες, καθώς η κρατική μέριμνα και η κοινωνική κατανόηση παραμένουν περιορισμένες. Απαιτούνται ουσιαστικά μέτρα στήριξης, ώστε η μονογονεϊκότητα να μην ταυτίζεται με την κοινωνική ευαλωτότητα.

(229 λέξεις)

Δ1.

Η οικογένεια στον 21ο αιώνα: αποδοχή, αγάπη και ουσία

Στη σύγχρονη κοινωνία η έννοια της οικογένειας δεν αποτελεί πλέον ένα μονοδιάστατο και αμετάβλητο σχήμα. Οι κοινωνικές, οικονομικές και πολιτισμικές εξελίξεις έχουν οδηγήσει στην ανάδυση ποικίλων μορφών οικογενειακής οργάνωσης, όπως οι μονογονεϊκές οικογένειες, τα ζευγάρια χωρίς παιδιά, οι οικογένειες με ομόφυλους γονείς ή εκείνες που στηρίζονται σε ευρύτερα συγγενικά πρόσωπα. Το γεγονός αυτό θέτει στο επίκεντρο τον προβληματισμό γύρω από το τι ορίζει πραγματικά την οικογένεια: η μορφή της ή η ποιότητα των σχέσεων που αναπτύσσονται στο εσωτερικό της. Σε ένα σύγχρονο δημοκρατικό πλαίσιο, η κοινωνική αποδοχή της οικογενειακής πολυμορφίας και η αναγνώριση της αγάπης και της φροντίδας ως θεμελίων της οικογενειακής ζωής αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της ισότητας, της ψυχοκοινωνικής ευημερίας και της κοινωνικής συνοχής.

Η κοινωνική αποδοχή των διαφορετικών μορφών οικογένειας αποτελεί θεμελιώδη προϋπόθεση για τη λειτουργία μιας σύγχρονης δημοκρατικής κοινωνίας, καθώς διασφαλίζει την ισότητα, τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και την κοινωνική συνοχή. Όταν αναγνωρίζονται ισότιμα όλες οι οικογενειακές δομές, περιορίζονται τα στερεότυπα και οι διακρίσεις που συνοδεύουν ό,τι αποκλίνει από το παραδοσιακό πρότυπο, ενώ ταυτόχρονα ενισχύεται η ψυχολογική ασφάλεια των μελών τους, ιδίως των παιδιών, τα οποία συχνά βιώνουν τον κοινωνικό αποκλεισμό. Επιπλέον, η κοινωνική αποδοχή καλλιεργεί κλίμα εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης, προάγοντας την αρμονική συνύπαρξη και την κοινωνική ειρήνη. Σε αυτό το πλαίσιο, η δημοκρατία δεν περιορίζεται στη θεσμική κατοχύρωση δικαιωμάτων, αλλά ολοκληρώνεται μέσα από την αλλαγή κοινωνικής νοοτροπίας, η οποία ενισχύει τον σεβασμό στη διαφορετικότητα και συμβάλλει στη συγκρότηση μιας κοινωνίας πιο δίκαιης και ανθρώπινης.

Ανεξάρτητα, λοιπόν, από τη μορφή της οικογένειας, καθοριστικός παράγοντας για την ποιότητα της οικογενειακής ζωής και την ομαλή ψυχοκοινωνική ανάπτυξη του παιδιού διαδραματίζουν οι ανθρώπινες σχέσεις που αναπτύσσονται στο εσωτερικό της. Η αγάπη, η συναισθηματική διαθεσιμότητα, η σταθερότητα και η φροντίδα αποτελούν βασικά στοιχεία ενός υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος, ανεξάρτητα από τη σύνθεσή του. Ένα παιδί μπορεί να μεγαλώσει ισορροπημένα είτε σε οικογένεια με δύο γονείς, είτε με έναν, είτε με παππούδες ή θετούς γονείς, εφόσον λαμβάνει αποδοχή, ασφάλεια και ουσιαστική φροντίδα. Αντίθετα, η ύπαρξη ενός «παραδοσιακού» οικογενειακού σχήματος δεν εγγυάται από μόνη της την ευημερία του παιδιού. Η απουσία επικοινωνίας, η βία, η αδιαφορία ή η συναισθηματική αποξένωση μπορούν να υπονομεύσουν σοβαρά την ανάπτυξή του, ακόμη και μέσα στο κοινωνικά αποδεκτό μοντέλο οικογένειας. Συνεπώς, η ουσία της οικογένειας δεν βρίσκεται στη δομή, αλλά στην ποιότητα των δεσμών που τη συγκροτούν.

Συμπερασματικά, σε μια σύγχρονη δημοκρατική κοινωνία, η αποδοχή των διαφορετικών μορφών οικογένειας και η αναγνώριση της σημασίας της αγάπης και της φροντίδας ως θεμελίων της οικογενειακής ζωής αποτελούν αναγκαίες προϋποθέσεις για μια κοινωνία πιο δίκαιη, ανθρώπινη και συμπεριληπτική.

(420 λέξεις)